

Posudek vedoucího bakalářské práce
Kultura a všední den města Horažďovic v raném novověku
Roman Škoda

Úkolem autora zadané bakalářské práce bylo nastínění každodenního života v Horažďovicích, menším vrchnostenském městě na jihozápadě Čech. Opřít se měl jak o dostupnou literaturu, tak o archivní prameny. V prvním případě využil především regionální publikace, včetně již stařícké práce Karla Němce o dějinách města, z níž bohužel přejímal mnohdy zcela nekriticky. Faktem je, že ani novější kniha E. Šimona z počátku devadesátých let mnoho nového nepřinesla a že zatím nejpřínosnější zůstává rovněž již zastaralá studie A. Birnbaumové o stavebním vývoji. Především tyto práce autor kombinoval s komplementární literaturou, v níž ovšem postrádám některé pro dané téma zcela zásadní tituly – jako Petráňovy Dějiny hmotné kultury či Peškovu Měšťanskou vzdělanost a kulturu v předbělohorských Čechách. V míře nemalé využil autor i internetové zdroje. Do pramenů naopak příliš nešel, vystačil si především s inventářem a s katalogy (což lze u bakalářské práce akceptovat), nicméně do některých městských knih přece jen alespoň nahlédl – do budoucna se mu zde tak jistě otevírají další možnosti podrobného výzkumu v rámci diplomové práce.

Lze konstatovat, že předkládané dílo autor rozdělil na čtyři základní části, když se po úvodu a analýze pramenů a literatury nejprve věnoval obsáhlému nástinu městských dějin, v první části do třicetileté války a ve druhé od jejich počátků do přelomu 18. a 19. století. Obecný výklad je tu ale mnohdy až příliš obsírný, místo aby se soustředil na zadané téma, navíc je nejednou v nekritickém vleku starších pozitivistických výkladů (srov. s. 17). Skutečné jádro práce představují kapitola třetí o všedním dni a čtvrtá o kultuře. Posud lze se strukturou díla souhlasit. Ne tak ovšem již se zařazením určitých problematik do podkapitol, jako pivovarnictví do kapitoly o všedním dni, zvláště když již předešle autor pojednal o hospodářství, pod nějž náleží mnohem logičtěji. Totéž platí o problematice hradeb, která se ocitla v kapitole o kultuře. Ostatně, autor si měšťanskou kulturu vyložil velmi svérázně – v podstatě jako stavební vývoj. Ten do práce nepochybně náleží také, ale v rámci měšťanské kultury měl autor pojednat např. kulturu bydlení a oblékání, v rámci všedního dne stravování, běžné sousedské spory, péči o hygienu a zajištění pitnou vodou, apod. Ani školství neřadíme do všedního dne, nýbrž do kultury.

Pokud jde o faktografii, prohrěšků je více než dost: s. 6 – to, že Půta utužil robotu a porobil lid, je otrocky přejaté ze starší regionální literatury; s. 7 – u dohod při nástupu Habsburků na český trůn rozhodně nešlo o „určité“ dohody, ale o vídeňské úmluvy z roku 1515; s. 8 – bitva u Mühlberka neznamenal konec šmalkaldské války, to až augsburský mír; na s. 13 výklad vůbec nedává smysl: ...nastala zdejšími katolíky velice zlá doba. Protestantští kazatelé byli prohlášeni za psance...; s. 14 – Přibík Jeníšek, ne Jeníček (sic!) a Hendrich alias Jindřich, ne Fendrich (!); na s. 15 poznámka 106 neodpovídá korektní citaci; s. 15 – odvozy kontribuce, ne kontingentu (sic!). Podobně pokračovat by bylo možné dále, na to však rezignuji. Tristní je i používání pro odbornou práci nepřiměřených výrazů – viz jen např. na s. 20 (nepředstavitelná, neuvěřitelný...), hodících se spíše do bulvárních periodik. Někdy autorovi při vyprávění vyskočí mezi minulým časem historický prezens (s. 11).

Neméně je i jazykových prohrěšků – gramatických: s. 5 – chybí podmět ve druhé větě posledního odstavce; tamtéž – Horažďovice museli (sic!); s. 7 – se vedlo městu... Měly... = mělo; s. 7 – české království = České; s. 8, poznámka 50 – Šmalkaldská válka = šmalkaldská; s. 9 – Petropavelský trh = petropavelský, s. 11 – aby ji přišli = jí; s. 12 – Pražská defenestrace = pražská; s. 17 – horažďovičtí = Horažďovičtí); stejně tak stylistických: s. 2 – nýbrž práce; s. 3 – bylo nadneseno; s. 4 – spojená svou výnosností; s. 6 – zasahovali

v osudech města=do osudů města; překlepů: s. 3 – předkládá = správně předkládá; s. 8 – a tak na tribunu umístit = dal umístit/umístil) a ortografických pochybení: s. 2 – Vzhledem k možným ztrátám archiválií, vytvořil...). Podmět a přísudek zlobí autora častěji, stačí jen srovnat krátce po sobě věty na s. 15 (muselo se vypůjčit tři zlaté; tento případ bylo jakési symbolické dovršení...); s. 15/16 - ...privilegia, o které všichni tolik toužili. (No, autore!?!). Jak se dalo s ohledem na již řečené čekat, nechybějí v práci ani vyložené archaismy – leč (s. 4 aj.), přitužení (s. 10), s. 12 – po bitvě Záblatské (sic! = po záblatské bitvě), s. 15 – zas. Na výčet dalších hrubek a pochybení taktéž rezignuji.

Naopak pochvalu zaslouží kvalitní poznámkový aparát, v němž autor prokazuje svůj solidní všeobecný přehled – odkazuje na zdroje i zdařile komentuje (opomenul ale např. vysvětlit tzv. opičí daň + proč je půlka citace v poznámce 77 kapitálkami?). Bohužel, závěr není závěrem, tedy shrnutím nejvýznamnějších zjištění a případně i těch nových, ale jen pouhou rekapitulací obsahu. Obrazová příloha je zdařilá, z větší části pořízená v terénu samotným autorem.

Navzdory uvedeným výhradám hodnotím bakalářskou práci Romana Škody především díky jeho přehledu a samostatnosti při výzkumu jako **dobrou** a doporučuji ji k obhajobě.

V Plzni dne 5. května 2016

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.